

Ljusa minnen ...

"Call me James"

Tiden går och världen förändras. Det är lätt att ibland försjunka i tankar och gå tillbaka i tiden, tillbaka till något som en stämning, något som var väldigt roligt och lustfyllt. En känsla som det kan vara svårt att återvända till, trots goda försök. Jag brukar tänka så kring minnet av sommaren 1978, hur jag i tonåren skulle få komma till England och förkovra mig när det gällde favorit-terierna.

JONAS WIBORG

Hur det en varm junikväll så tydligt började ett nytt viktigt kapitel i mitt hundliv. Utanför järnvägsstationen låg kvällssolen lågt över taken, här stod en gråhårig dam med käpp, vi hälsade och hon sa "Call me James". När vi kom till hennes bil och dörren öppnades möttes jag av åtta vänliga hundansikten, alla James hundar åkte alltid med i bilen, de älskade att få ta en tur. Efter en stunds färd kom vi så till James gård

Sowdens med sina stora rosenrabatter och ett bostadshus med grund lagd omkring 1248. Här skulle jag få vara några sommarveckor och det var fantastiskt, under bilturen hade vi resonerat kring de olika uppfödarna av rasen och James tyckte att jag var väl insatt.

Vi två lärde känna varandra ganska snart. Egentligen hette James faktiskt Mrs Eileen Jameson och så småningom skulle jag få veta

att hon i sin ungdom gift in sig i den inte helt okända irländska whisky-familjen. Men att äktenskapet inte blev någon vidare succé, det varade endast ett år men gav frukt i form av en högt älskad son. Det var kanske lite svårt att tänka då, när hon satt framför mig som en äldre dam, men senare har jag förstått att denna intressanta kvinna nog hade dragits till spänningen i tillvaron, att hon både vurmat för att rida in i sina vänners mest bångstyriga hästar samt tilltalats av att köra mycket snabba bilar. I slutskedet av andra världskriget gjorde Hitlers man Rudolf Hess ett desperat försök till någon sorts överenskommelse med fienden och flög ett plan till Skottland. Och vem var första person att stå öga mot öga med honom där uppe i norr om inte James när hon kom åkande i sin ambulanstransport.

Ett faktum är att mycket av våra minnen sitter i dofter och varje gång någon i min närhet dricker en gin & tonic, med sin distinkta enbäradoft, så vips kommer jag tillbaka till James och Sowdens, för det var hennes verkliga favorit. Hon brukade hyvla ned några gurkskivor i glaset.

Innan jag kom för att stanna hade jag fått avge ett löfte att sköta gräsklippningen under vistelsen, vilket bara var ett nöje även om gräsmattorna skulle vara så korta att man utan problem hade kunnat använda dem som golfgreen. Men det var för hundarna jag kommit dit, James hade fött upp terrierna i ungefär 30 år, hon hade bara av en slump först kommit i kontakt med favoritrassen men hade ingalunda då varit någon nybörjare när det gällde djuravel. Tillsammans med sin syster hade hon i ungdomen ställt ut moderns franska bulldoggar, även om dessa hellre jagade tåg! I sitt sovrum på en hylla hade James de medaljer hennes far hade vunnit med sina får, det hade för övrigt varit ett himla sjå med att lasta dessa på järnvägsvagnar när de skulle fraktas till utställningar. Fadern hade också varit hängiven uppfödare av Suffolk Punch, en kallblodig hästras, numer mycket ovanlig, som skall ha

ungefär samma röda nyans på sin hårrem som den leriga jorden i Suffolk. Hos James fanns det oljemålningar föreställande några av familjens bästa hästar.

Starka tiklinjer

När så James hade börjat banan som uppfödare så gick det ovanligt snabbt bra för hennes hundar, certifikatvinsterna lät inte vänta på sig speciellt länge trots att konkurrensen var hård.

James var oerhört stolt över sina mentorer och citerade dem gärna, hur Cecily Miles tidigt lärt henne att hålla sig till en stark tiklinje, ja ungefär som Aga Khan hade fått fram sina fantastiska kapplöpningshästar tack vare en stark linje av ston från Mumtaz Mahal, Derbyvinnare 1930 fram till Shergar, Derbyvinnare 1981. (Kortfattat kan sägas att Aga Khan var en andlig och världslig ledare för de indiska ismailiterna, han hade en probrittisk hållning vilket innebar att han i stor utsträckning befann sig i England. Aga Khan var ryktbar för sin stora rikedom.)

Det blev också en stolt dag när James i sin avel kunde dubbla på sin egen tiklinje, så att både valparnas mor och far bar på den.

En annan viktig mentor var Phyllis Salisbury som hade haft rasen i sitt barndomshem då

hennes far hade använt dem till jakt. Sedan som nygift var Phyllis snabb med att skaffa egna och börja föda upp dem för att förbli sina terrier trogen livet ut. Den förtjusande, lite blyga och tillbakadragna Phyllis bodde inte så långt ifrån James och hade kunnat konstatera att hon skötte sekreterarsysslan i den lokala ponnyklubben med bravur. Därför föreslog Phyllis på ett tidigt stadium att James kunde bli sekreterare i deras hundsklubb, och så blev det.

Jag måste här få berätta lite om Phyllis också för långt senare har jag insett att hon på sitt sätt faktiskt var lite ovanlig för sin era med sin avelsmetod, kanske lite före sin tid. Obrutna tiklinjer i all ära, men medan alla runt om krampaktigt höll sig till dessa hade Phyllis sin egen metod. Hon hade i den egna uppfödningen sällan några längre generationer i nedstigande led än tre, utan brukade så fortsätta med någon hund som bara delvis hade hennes kennelnamn i anorna men även andras. I vilket fall så höll hon sig under 60 år i täten och presenterade den ena mer suveräna terriern än den andra. Hon kunde visst sälja valpar till andra uppfödare, men var nog ibland rädd för att få konkurrens "av sina egna" och

Sowdens med sina rosenrabatter där grunden till huset lades redan omkring 1248.

därför när hon själv fått avkomma efter en av sina utsökta hanhundar så sattes denne inte sällan på ett flygplan för karriär i nytt land med ny ägare. Oftast gick resan över Atlanten. Detta istället för att gå kvar och anlitas i aveln av de andra kennlarna.

Förutom hundarna var aldrig hästarna, kapplöpningarna på Ascot, ponnyklubben eller Phyllis dotter Audrey's jakthästar, med därtill hörande bassetpack, så särdeles avlägsna när jag befann mig bland dessa damer. En följd av detta blev att jag nog alltid tänkt att skickliga hästmänniskor med sina kunskaper i anatomi och funktionstänkande ofta har kunnat bidra med mycket om de också börjat ägna sig åt hundar. För mina engelska vänner så var deras hundras standard, som hade formulerats 1876, verklig lag. Om någon till äventyrs hade nämnt något om en ändring i denna beskrivning så var Phyllis kommentar alltid samma kärnfulla: "Dög den åt dem så duger den åt oss", syftandes på de gentlemän som hade nedtecknat orden.

Phyllis blev mycket gammal, sista delen av sitt liv tillbringade hon på ett äldreboende. Hennes vänner glömde förvisso inte bort henne utan brukade ta en samling terriers med sig och besöka Phyllis där hon bodde. Kära Phyllis brydde sig då inte längre så mycket om det som hände i den verkliga världen, men blev uppiggad och glad när hon mötte hundarna och började genast granska hur det var ställt med deras pälskvalitet och ansiktsuttryck.

Total hängivenhet

Jag har aldrig i mitt liv träffat någon som var så fullständigt hängiven sin utvalda ras som James, även om jag under åren på olika håll mött flera djupt engagerade fantaster. En eftermiddag åkte vi på besök till ett mycket trevligt par, boende i närheten med en förnämlig spanielkennel. James tyckte inte på något sätt illa om dessa fågelhundar, men i bilen hem konstaterade hon att de saknade mycket som fanns i hennes ras vad det beträffade såväl långa anor som skickliga och fascinerande uppfödare. I spanielleden fanns till exempel ingen Phyllis fastslog hon sakligt.

I sin totala entusiasm över sina terriers så kom James vid ett tillfälle att förvisso begå ett misstag. Som sekreterare i klubben hade hon som uppgift att sända ut röstningspapper när ny styrelse skulle väljas. Förbjude, man får inte göra så i demokratins namn, men James skrev tips till några vänner och bekanta på baksidan av röstpapperet om vilka man kanske inte borde rösta på. Jag har funderat på varför hon gjorde så? Det var ursäktligt och fick till konsekvens att hon också blev befriad från sekreterarsysslan. Under åren har man trots allt vid vissa tillfällen kunnat betrakta några

Egentligen hette James faktiskt Mrs Eileen Jameson och i sin ungdom gifte hon in sig i den inte helt okända irländska whiskey-familjen.

av de annars mest nyktra människosinnen som ändå låtit sig berusas av makt om det så gällt hundklubbar, men jag tror inte att det var fallet med James. Jag tror att hon tyckte sig ha fullständigt genuina skäl för sitt handlande, att hon på något sätt ändå agerat i riktning för sina älskade terriers bästa, även om det blev fel.

När vi hade varit på utställning, på kvällen, så plockade James fram en stor bok i vilken resultaten med tanke på årsbästa i rasen noterades. Sedan använde hon sin röda penna och i utställningskatalogen strök under de samtliga deltagare som hade hennes hundars blod i sina ådror, ofta blev katalogen väldigt färgglad. Hennes ögonsten hette Drifter, han innehade då rekordet inom rasen gällande vunna certifikat med sina 29, varav fyra var erövrade på prestigefyllda Cruft's. Hans stamtavla visade en upp dubblering på den egna tiklinjen. Drifter var den uppburna stjärnan. Under hela sitt liv fick han inta de dagliga två måltiderna vid ett speciellt hörn bredvid den alltid lika varma Aga-spisen. Garageporten och bildörren stod för jämnan öppna om Drifter ville dra sig tillbaka och i lugn och ro få sova en stund i bilen, utan att bli störd av de yngre hundarna. I husets matrum var den långa raden av Drifters certifikatlappar och rosetter uppsatta på ena väggen. Han var nästan hushållets överhuvud,

hans vilja var lag. När både James och Drifter var borta så förekom i två av hundtidningarna att den populära frågan ställdes till några aktiva uppfödare vilken individ inom rasen som varit absolut bäst. I båda dessa utfrågningar fick Drifter flest röster och jag vet att James närmast hade spruckit av stolthet om hon hade fått uppleva detta. Namnet på älsklingshunden var det sista James hördes säga när hennes liv närmade sig slutet.

På något sätt kan jag känna glädje över att James fick leva sitt långa liv utan att några stora förändringar skedde där i hennes "hundliv", att hon fick fortsatt tro på det hennes mentorer från början hade lärt henne, att allt var ungefär som det alltid hade varit. Det passade nog henne ganska bra. Jag kan längta tillbaka till den känslan när jag satt där vid matbordet på Sowdens och åt de söta trädgårdshallonen med den helt ljuvliga mättat gula grädden till. Då jag tittade ut genom fönstret över de gröna kullarna där kor fridfullt betade. Allt var härligt och framtiden såg ljus ut, vi kunde sitta och diskutera hundar i timmar och imorgon skulle det bli en trevlig dag på den årliga utställningen i Windsor Park.

Ökad insikt

Men jag måste reflektera över oss som kom sedan, hur vi ändå har fått uppleva ett minst sagt dramatiskt skifte, vår ökade insikt har inneburit näst intill halsbrytande omvärderingar. James och hennes vänner skall ha all tänkbar respekt, de var storartade för sin tid. En del synsätt håller absolut ännu, men många av deras teorier har visat sig ganska ödesdigra. Det är till exempel bättre med tio på lite olika sätt bra avelshundar än en tongivande suverän matador. Att det inte är speciellt lyckat att i decennier lite protektionistiskt bara hålla sig till sin "egna linje" i aveln. Men vi har ju också fått se internationaliseringen inom hundvärlden nå både våra egna och för den delen brittiska stränder. Vi är bara i början av ett DNA-analyserande avseende sjukdomar hos våra djur. Det är lätt att fortsätta tänka hur saker och ting har förändrats på många sätt under tidens gång. Hur det nog är viktigare än någonsin för oss idag, vi som lever i den moderna och på många sätt tämligen krävande tillvaron, att få omge oss med våra kära hundar. Att de bildar en "fristad", ett andningshål, en oas i våra liv. Här vill vi få befinna oss och förbli ostörda, helst skall inget få komma utifrån och bryta vår ro, även om det ibland är oundvikligt. Här vill vi få ha en regnfri dag. ●